

Заробітна плата працівника – 6700 грн

Утримання:

ПДФО (18%) $6700 * 0,18 = 1206$ грн

ВЗ (1,5%) $6700 * 0,015 = 100,5$ грн

До видачі: $6700 - 1206 - 100,5 = 5393,5$ грн

Нарахування:

ЄСВ (22%) $6700 * 0,22 = 1474$ грн

Фонд оплати праці:

$6700 + 1474 = 8174$ грн

Домашня робота: З/П 15000 грн

2. Податки на доходи від інших форм зайнятості

Багато людей працюють не як наймані працівники, а як фрілансери чи підприємці. Такі люди можуть бути зареєстровані в податкових органах як особи, що займаються незалежною професійною діяльністю (зазвичай це адвокати, лікарі, художники тощо), чи фізичні особи-підприємці. Оскільки такі особи не отримують регулярної заробітної плати, їхній дохід оподатковується інакше.

Система оподаткування таких осіб різна в різних країнах, але, зазвичай, вони повинні **самостійно** (1) визначити свої **доходи** та скільки податків їм треба сплатити, (2) відобразити такі розрахунки в окремому документі, який треба подати до податкових органів – **податковій декларації**, та (3) сплатити податки.

ВАЖЛИВІ ЦИФРИ ДЛЯ ПІДПРИЄМЦІВ З 1 СІЧНЯ 2023 РОКУ

Державна податкова служба України
Головне управління ДПС
у Запорізькій області

Мінімальна зарплата **6 700 грн**

Прожитковий мінімум для
працевздатних осіб (ПМПО) **2 684 грн**

ФОП I група

Граничний обсяг
доходів на рік **1 млн 118 тис 900 грн**

Ставка єдиного
податку (до 10% ПМПО) **268,4 грн/міс.**

Розмір єдиного
внеску (за "себе") **1 474 грн/міс.**

ФОП II група

Граничний обсяг
доходів на рік **5 млн 587 тис 800 грн**

Ставка єдиного
податку (до 20% від мін. зп) **1 340 грн/міс.**

Розмір єдиного
внеску (за "себе") **1 474 грн/міс.**

III група фізичні та юридичні особи

Граничний обсяг
доходів на рік **7 млн 818 тис 900 грн**

Ставка єдиного
податку **5% від доходу** або
3% від доходу + ПДВ

Розмір єдиного
внеску (за "себе") **1 474 грн/міс.**

2% від доходу* для платників,
які використовують особливості
оподаткування під час воєнного стану
* граничний обсяг доходів не застосовується

Розмір єдиного внеску

Мінімальний **1 474 грн/міс.**

Максимальний **22 110 грн/міс.**

IV група-агровиробники

Юридичні особи

Частка сільгоспвиробництва
за попередній рік (не менше
або дорівнює)

75%

Фізичні особи

Проводять діяльність
виключно в межах
фермерського господарства
(лише з членами сім'ї або
самостійно)

Площа угідь або
водного фонду не **2 га**
менше (не більше
20 га)

Ставка єдиного податку з **1 га** сільгоспугідь або
земель водного фонду залежить від категорії
(типу) земель, їх розташування (у відсотках до
бази оподаткування)

Розмір єдиного
внеску (за "себе", для ФОП-
фермерських господарств) **1 474 грн/міс.**

3. Податки на інші доходи незалежно від форми зайнятості

Крім заробітної плати чи доходів від підприємництва/незалежної професійної діяльності, багато хто може також одержувати додаткові доходи (**нетрудові надходження**):

- проценти за депозитами,
- дивіденди (якщо особа є власником компанії),
- прибуток із інвестицій,
- орендні платежі,
- спадок,
- дорогий подарунок,
- гроші від продажу квартири чи будинку тощо.

Податки за такими доходами сплачуються окремо.

Визначаючи, скільки податку потрібно сплатити з інших доходів, треба спершу перевірити, чи з таких доходів ви взагалі повинні платити податок. Наприклад, якщо особа отримує подарунок від найближчих родичів, то ставка податку дорівнює 0%.

У разі виплати процентів за банківським депозитом, податки сплачує банк, а людина отримує дохід вже після вирахування податків.

Якщо ви визначили, що податок платити треба, і ніхто не сплатив його за вас, то в такому разі ви повинні подати річну податкову декларацію до податкових органів і самостійно сплатити податки.

4. Податки на доходи бізнесу

Податок, який зазвичай повинна сплачувати компанія, називається податком на прибуток підприємств. Принцип його нарахування такий самий, як і в податку на доходи підприємця за загальною системою оподаткування, а саме:

Податок на прибуток = (доходи компанії - витрати компанії) × ставка податку.

На 1 січня 2023 року ставка податку на прибуток підприємств дорівнює 18%, проте для деяких видів підприємств ставка може бути нижча.

Податки на майно

Доволі поширеною практикою є оподаткування рухомого чи нерухомого майна. Ви зобов'язані сплачувати такі податки, якщо володієте майном, яке підлягає оподаткуванню (наприклад, земельною ділянкою, квартирою чи дорогим автомобілем, із року випуску якого минуло не більш як п'ять років).

Сплата податків на майно відбувається, зазвичай, після отримання повідомлення від податкових органів, у якому зазначається, скільки треба сплатити. Водночас, компанії повинні подати декларацію та самостійно визначити розмір податку.

Розмір податку на майно розраховують по-різному, залежно від виду майна.

Наприклад, податок на квартиру чи будинок залежить від площі (кількості квадратних метрів), що належить платнику податку. Ставка податку на автомобіль є фіксованою, тобто періодично треба перераховувати до бюджету певну зафіксовану суму, що не залежить від характеристик автомобіля.

Ставки податків на майно (крім податку на автомобіль, яка є фіксованою) відрізняються в різних областях України, оскільки їх визначають місцеві ради.

Проте такі ставки не повинні перевищувати максимальні розміри ставок, визначені законом. Є багато винятків, коли дозволяється не сплачувати податок на майно або сплачувати його в меншому розмірі. Відповідно, завжди треба уважно вивчати, чи потрібно і, якщо так, то в якому розмірі сплачувати податки на майно.

Податкові пільги та організація збору податків

Податкові пільги можуть бути у формі:

- звільнення від сплати податку. Наприклад, із житла, що належить багатодітним сім'ям, не потрібно сплачувати податок;
- встановлення зниженої ставки податку. Наприклад, ПДВ на лікарські засоби становить 7%, замість загальної ставки 20%;
- надання знижки, тобто зменшення суми, із якої потрібно сплачувати податок.

Більшість осіб, які сплачують ПДФО, мають право зменшити розмір доходу, із якого сплачується податок, на певні витрати. Це можуть бути витрати на навчання, лікування, переобладнання автомобіля тощо. У деяких випадках така податкова знижка поширюється також на витрати, що здійснюються на користь найближчих родичів (наприклад дітей).

Оскільки ПДФО зазвичай сплачують одразу під час виплати заробітної плати, то застосувати знижку можна лише згодом через отримання відшкодування від держави. Для цього платнику податків потрібно звернутися до податкового органу та надати документи, які підтверджують здійснення витрат.

ПРИКЛАД ПРАКТИКИ

Розгляньмо застосування податкової знижки на практиці. Школярка Марія вирішує продовжити навчання після школи в університеті. Оплата за один рік у вибраному університеті становить 20 000 грн. Її батько, який вирішив оплатити навчання, отримує в рік дохід 120 000 грн, із якого сплатив 21 600 грн як ПДФО (18%). Визначте суму, на повернення якої має право батько Марії.

Розв'язання:

- 1) визначаємо дохід, із якого потрібно було б сплатити ПДФО з урахуванням податкової знижки:

$$120\ 000 - 20\ 000 = 100\ 000 \text{ грн};$$

- 2) визначаємо ПДФО з урахуванням податкової знижки:

$$100\ 000 \times \frac{18\%}{100\%} = 18\ 000 \text{ грн};$$

- 3) знаходимо різницю між сплаченим податком та податком, який потрібно було б сплатити з урахуванням податкової знижки:

$$21\ 600 - 18\ 000 = 3\ 600 \text{ грн.}$$

Відповідь: батько Марії має право на повернення 3 600 грн.

В Україні установи, відповідальні за збір та облік податків, у різні часи мали різні назви. Із 2014 року, за сплатою і податків, і мита, і ЄСВ стежить єдина **Державна фіскальна служба**, підпорядкована Міністерству фінансів.

Детальні правила щодо того, хто має сплачувати податки, коли, як і в якому розмірі, які є податкові пільги, містяться в **Податковому кодексі України**. Сплата мита та ЄСВ регулюється окремими законами, а саме **Митним кодексом України** та. Ці акти можуть бути доволі заплутані та складні, тому якщо є сумні **Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»** ви в правильному розумінні їхніх положень, варто звернутися за роз'ясненням до Державної фіскальної служби або до податкового консультанта.

Крім роз'яснень, Державна фіскальна служба повинна стежити, щоб всі сплачували податки згідно з законом. Як ви вже знаєте, ухилення від сплати податків є незаконним.